

יבוא, יצוא ומה שביניהם סקירות וחידושים בענייני חוק ומשפט

עו"ד גיל נדל, ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים ותגמול בכירים

הגברת אכיפת דיני המכס בעקבות מערכת "שער עולמי"

עו"ד גיל נדל, עו"ד דייב זיתון, עו"ד עומר וגנר

לאחר עיכובים רבים של מספר שנים, וציפיות גדולות, בחודש ינואר 2018 מתכוונת רשות המכס להטמיע לראשונה את מערכת "שער עולמי", מערכת סחר החוץ החדשה של מדינת ישראל.

כידוע, המערכת החדשה מבוססת על מערכת ללא נייר (paperless), כאשר כל המסמכים הדרושים להליכי היבוא למדינת ישראל, יהיו וממוחשבים, לא כקובץ סרוק-PDF, אלא ברמה של הזנה למערכת של כל שורה ושורה במסמך.

כך למשל, חשבונות ספק (invoice), מפרטי אריזה (packing list), תעודות העדפה/מקור לקבלת פטור ממכס, תצהיר יבואן, מסמך גורם כלכלי מאושר, ועוד- יוזנו למערכת החדשה ברמת השורה הבודדת.

מטרות המערכת כפי שפורסמו הן פישוט הליכי הסחר והתאמתם לסטנדרטים הגלובליים, שיתוף ידע והתממשקות מול כל משרדי הממשלה והגורמים הרלוונטיים לשרשרת הסחר.

המערכת אמורה לשרת את כל הגורמים הרלוונטיים לשרשרת סחר החוץ, וביניהם יבואנים, יצואנים, עמיל מכס, רשויות מוסמכות, חברות תעופה, ספנות, משלחים בינלאומיים, מחסנים ועוד.

מטרה מרכזית נוספת, אשר באה לידי ביטוי בפרסומים, היא שיפור ברמת האכיפה של רשות המכס, בפרמטרים של אכיפת דיני חוקיות היבוא (רישוי, תקינה), גבייה יעילה ומדויקת יותר של מסי יבוא, שיפור מערך ההגנה של המדינה כנגד טרור ומניעת יבוא חומרים מסוכנים, ועוד.

כיצד עשויה לתרום המערכת החדשה להגברת האכיפה?

הגברת האכיפה יכולה לבוא לידי ביטוי במגוון רחב של תחומים.

כך למשל, כל יבואן נדרש להגיש לרשות המכס תצהיר יבואן שנתי. תצהיר היבואן עוסק במערכת היחסים המסחרית שבין היבואן לספקיו. בתצהיר זה מתבקש היבואן לספק לרשות המכס מידע אודות פרמטרים שונים העשויים להשפיע על המחיר לצורך קביעת מסי היבוא, למשל: יחסים מיוחדים בינו לבין הספק, הגבלות על מכירת הטובין, תשלום תמלוגים, תקבולים המגיעים למוכר, ועוד.

החל ממועד כניסת מערכת שער עולמי, כל תשובה שיספק היבואן בתצהיר יבואן שנתי תוזן למערכת ברמת השורה הבודדת (ולא כמסמך סרוק), דבר שיאפשר לרשות המכס לבצע חיתוכים בקלות יחסית, לבצע השוואות לתצהירים שהוגשו בשנים עברו על ידי אותו יבואן, להשוות את תשובותיו לאותן שאלות ביחס לאותו ספק, ועוד. יתרה מכך: במידה וקיימים מספר יבואנים המייבאים מאותו הספק, תוכל רשות המכס לבצע חיתוך גם על פי שם הספק, ולהשוות מה השיבו יבואנים שונים לאותן השאלות ביחס ליבוא מאותו הספק.

באופן זה, תוכל רשות המכס להגביר את האכיפה כלפי תצהירי יבואן וכתוצאה מכך תוכל לשפר את היכולת לדרוש גירעונות במקרה הצורך.

ניקח כדוגמה נוספת את מסמכי היבוא- חשבונות הספק (invoice). מאחר וחשבונות אלה יוקלדו ברמת השורה הבודדת, תוכל רשות המכס להשוות בקלות יחסית מה היה מחיר היבוא שדווח עבור מק"ט מסוים בשנה מסוימת, ולהשוות אותו

למחיר של אותו מק"ט בשנה אחרת או בתקופה סמוכה, ואפילו להשוות זאת ליבוא של יבואנים נוספים המייבאים את אותו המק"ט מאותו הספק. כך, תוגבר יכולת האכיפה בעניין ערך לצרכי מכס, ותשופר היכולת לדרוש גרעונות.

הגברת האכיפה יכולה לקבל ביטוי גם בעניין סיווג טובין לצרכי מכס.

היות וחשבונות הספק והסיווגים יוקלדו למערכת ברמת השורה הבודדת, תוכל רשות המכס בקלות יחסית לבדוק כיצד סיווג יבואן פלוני את אותו המק"ט מאותו הספק על פני תקופה, ולאחר בקלות האם שונה הסיווג על ידו. כמו כן, במידה ומק"ט זה מספק זה מיובא על ידי יבואנים נוספים, תוכל רשות המכס לבצע השוואה רוחבית בנושא ולבחון האם כולם מסווגים את המוצר באופן זהה או שמא קיים הבדל ביניהם.

* * *

הסקירה לעיל הינה בבחינת תמצית. המידע הכלול בה נמסר למטרות אינפורמטיביות בלבד ואין במידע כדי להוות ייעוץ משפטי. לקבלת פרטים נוספים, אנא פנו לעו"ד גיל נדל - ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים ותגמול בכירים. בדוא"ל Gill.Nadel@goldfarb.com ו/או בטלפון 03-6089979.